



Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium K. V. Raise, Hlinsko, Adámkova 55

Adámkova 55, 539 01 Hlinsko

Identifikátor školy: 600 011 852

Termín konání inspekce: 15. – 19. listopadu 2004

Čj.:	J5-1066/04-2080
Signatura:	oj1zy508

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Pardubický kraj. Vyučují se zde obory 79-41-K/401 Gymnázium - všeobecné s délkou studia 4 roky a 79-41-K/801 Gymnázium - všeobecné s délkou studia 8 roků. Celková kapacita školy činí 480 žáků.

K termínu konání inspekce bylo ve škole 238 žáků v 8 třídách osmiletého gymnázia a 119 žáků ve 4 třídách čtyřletého gymnázia.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- personální podmínky vzdělávání vzhledem ke schváleným učebním dokumentům zejména v předmětech český jazyk a literatura, občanská nauka, základy společenských věd, matematika vyučovaných oborů
- materiálně-technické podmínky vzdělávání vzhledem ke schváleným učebním dokumentům zejména ve výše uvedených předmětech vyučovaných oborů
- průběh a výsledky vzdělávání zejména ve výše uvedených předmětech vyučovaných oborů

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuku hospitovaných předmětů český jazyk a literatura, občanská nauka, základy společenských věd a matematika zajišťovalo celkem 12 učitelů. Všichni vyučující uvedených předmětů splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dle právního předpisu. Funkci výchovného poradce zastává zkušený učitel s délkou pedagogické praxe 32 roků, který nesplňuje právním předpisem stanovené kvalifikační podmínky pro výkon výchovného poradenství.

Činnost školy se řídí vnitřními organizačními normami, které mají obecný charakter a jsou pro příslušný školní rok aktualizovány. Poradním orgánem ředitele jsou pedagogická rada, sedm předmětových komisí, komise třídních učitelů a stipendijní komise. Činnost předmětových komisí není formální, koordinují výuku předmětů v jednotlivých ročnících. Tematické plány jsou vypracovány v rámci příslušné komise jednotně pro odpovídající ročníky víceletého i čtyřletého studia. Služebně starší členové komisí předávají své pedagogické zkušenosti mladším kolegům, předsedové komisí kontrolují plnění učebních osnov a předkládají vedení školy požadavky na doplnění učebních pomůcek a učebnic pro žáky nižšího stupně víceletého gymnázia.

Kontrolní a hospitační činnost ředitele školy a jeho zástupce je zaměřena na sledování práce všech pedagogických pracovníků. Začínajícím učitelům je věnována ze strany vedení a zkušených kolegů zvýšená pozornost ve snaze o předání maximálního množství informací organizačního i metodického charakteru.

Učitelé včetně vedení školy se účastní především seminářů a vzdělávacích kurzů vedoucích k prohloubení jejich odbornosti ve specializaci, kterou vyučují (ve školním roce 2003/2004 evidovaná účast na cca 30 akcích). Pedagogové se dále průběžně vzdělávají v oblasti státní informační politiky ve vzdělávání (SIPVZ).

Mezi vedením školy a pedagogickými pracovníky je zabezpečen účelný systém přenosu informací, který preferuje osobní kontakty.

Personální podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací a výchovná činnost je realizována v komplexu školních budov, který tvoří historická školní budova, přístavba a budova pro výuku cizích jazyků. V historické budově školy byla instalovaná pojízdná plošina pro imobilního žáka.

Prostorové kapacity pro výuku představuje 12 kmenových učeben a 9 odborných učeben včetně laboratoří. Pro tělesnou výchovu slouží velký sál tělocvičny, malý sál, posilovna a příslušenství (šatny a umývárny) umístěné v přístavbě školy. Ve škole se také nachází žakovská i učitelská knihovna a pro společná jednání pedagogů sborovna. Pro všechny učitele jsou vybudovány kabinety, ve kterých je umístěna i převážná část učebních pomůcek pro jednotlivé předměty a příruční odborné knihovny pedagogů. Velkým přínosem pro žáky a zaměstnance je školní bufet a to s ohledem na skutečnost, že školní stravování je zabezpečeno v prostorách základní školy, která se nenachází v blízkosti gymnázia.

Vybavení didaktickou technikou je odpovídající danému typu školy. Učební pomůcky pro výuku výše uvedených předmětů jsou dostačující. Škola zabezpečuje žákům nižšího stupně víceletého gymnázia, kteří plní povinnou školní docházku, učebnice a další studijní literaturu. Žáci vyšších ročníků si pořizují studijní literaturu na vlastní náklady. Materiálně-technické podmínky umožňují plnění učebních osnov vyučovaných předmětů, které byly předmětem inspekční činnosti.

Vyučovací hodiny sledovaných předmětů probíhaly v kmenových učebnách jednotlivých tříd, jejichž hlavní výzdobu tvořily převážně výtvarné práce žáků školy. Výuka některých pasáží učiva matematiky je realizována i v odborné učebně informatiky a výpočetní techniky.

Materiálně-technické vybavení zázemí školy je využíváno i širší veřejností. Škola pronajímá v odpoledních i večerních hodinách zájemcům oba sály tělocvičny a posilovnu, v odborné učebně jsou realizovány kurzy informační gramotnosti pro učitele ostatních škol.

Ředitel školy se problematikou zlepšování materiálně-technických podmínek trvale zabývá, kontrolní činnost v této oblasti je pravidelně vykonávána.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vyučované obory

Obory uvedené v charakteristice školy jsou realizovány v souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení do sítě škol čj. 13. 426/99-21 ze dne 4. února 1999. Jejich výuka je vedena podle platných učebních dokumentů. Úpravy učebních plánů jsou provedeny a respektují kompetence, které řediteli školy při jejich úpravě přísluší. Individuální vzdělávací programy pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami nejsou realizovány.

Žákům jsou nabízeny volitelné předměty s označením skupin *VOL 1* (latina, informatika a výpočetní technika), *VOL 2* (konverzace v angličtině, konverzace v němčině), *VOL 3* (seminář a cvičení z matematiky, chemie, biologie, seminář z dějepisu). Skupiny *VOL 1* a *VOL 2* mohou volit ve 3. ročníku a v septimě, ve 4. ročníku a v oktávě je nabídka rozšířena o předměty skupiny *VOL 3*.

Vzdělávací program školy zahrnuje i nabídku nepovinných předmětů: seminář a cvičení z fyziky, společenskovední seminář, výtvarná výchova, konverzace v angličtině, seminář ze zeměpisu, sportovní hry 1 (chlapci), sportovní hry 2 (dívky).

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu vychází z vnitřních dokumentů školy a je v souladu s právními předpisy. *Vnitřní řád školy* je sestaven s ohledem na skutečné potřeby školy. Žáci mají ve škole přístup ke všem potřebným informacím, v době mimo vyučování mohou pod pedagogickým dohledem navštěvovat odbornou učebnu informatiky a výpočetní techniky. Informovanost zákonných zástupců žáků je zabezpečována včas a v potřebné míře.

Výchovný poradce se ve své činnosti zaměřuje na úkoly vyplývající z dané problematiky, které jsou rozvrženy v *Časovém programu akcí výchovného poradce ve školním roce 2004/2005*. První kontakty se zájemci o studium ve škole získává při školní akci s názvem *Den otevřených dveří*. Problémy žáků řeší operativně v rámci individuálních pohovorů s nimi, popř. s jejich rodiči. V jarních měsících každého školního roku svolává schůzky rodičů žáků třetích ročníků a septimy, na kterých jsou zákonní zástupci žáků seznámeni s organizací studia v maturitním ročníku a informováni o možnostech dalšího studia ve vyšších odborných a vysokých školách. Pravidelně spolupracuje se školní metodičkou prevence a koordinátorem environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Jeho dlouholetá praxe a zájem o práci se zaměřením na problematiku výchovného poradenství mají pozitivní dopad na kvalitu výkonu této funkce. Škola má zpracovaný *Minimální preventivní program na školní rok 2004/2005*, jehož cílem je systematické a preventivní působení na všechny žáky, podpora jejich zdravého sebevědomí a schopnosti spolupráce, získávání žáků pro mimoškolní činnost a úzká spolupráce školy s rodiči. Pro žáky, kteří nastupují do prvních ročníků je organizován zážitkový kurz „GO“, jehož cílem je získání pocitu důvěry v sebe sama, bližší seznámení s novými spolužáky a učiteli v mimoškolním prostředí.

Výchovné poradenství výrazně přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu ve škole.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Český jazyk a literatura, občanská výchova, základy společenských věd

Cíle výuky byly přiměřeně stanoveny s ohledem na aktuální stav a složení tříd, včetně zohlednění věku žáků v nižších ročnících s délkou studia 8 let. Bezprostřední příprava na vyučovací hodiny odpovídala stanoveným vzdělávacím cílům a ve velké většině zahrnovala obsahovou i metodickou složku včetně učebních pomůcek či didaktické techniky. Splnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících přispělo k věcné a odborné správnosti výuky a k vhodnému výběru metod a forem výuky.

Většina sledovaných hodin probíhala v kmenových učebnách, které nebyly zvlášť upraveny pro výuku hospitovaných předmětů. Část hodin občanské výchovy byla realizována v učebně společenských věd. Ve dvou vyučovacích jednotkách českého jazyka a literatury bylo využito audiovizuální techniky.

Hospitované hodiny českého jazyka a literatury byly zpravidla obvyklým způsobem vnitřně členěny, obvykle nechyběl vhodný závěr a proběhlo také shrnutí probraného učiva. Stanovené cíle byly plněny. Učitelky využívaly různorodých metod a forem práce, zaznamenána byla práce frontální i práce samostatná. Převažující metodou byla práce frontální. Žáci prezentovali předem připravené referáty (např. Émile Zola – Zabiják), byli vedeni k orientaci v informačních zdrojích a tato kompetence byla cíleně formována. Při výuce jazykové složky předmětu učitelky oddělovaly učivo opakované a procvičované od učiva nového. Opakování v úvodu hodin bylo zaměřeno zejména na hlubší pochopení probírané látky, na souvislosti a na aplikaci znalostí, neomezilo se jen na memorování naučených znalostí.

Navštívené hodiny občanské nauky a základů společenských věd byly účelně členěny. Vedeny byly činnostním způsobem, vycházely z prožitků a zkušeností žáků. Základem byl poutavý výklad učitele, řízený rozhovor, podněcování k vyjádření vlastního názoru a sondáž

znalostí z probírané oblasti. Předchozí probíraná témata byla podrobně opakována v úvodu hodin.

Žáci pracovali se zájmem a aktivně se podíleli na prováděných činnostech, akceptovali stanovená pravidla komunikace. Měli dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru a pro argumentaci. Jejich výkony byly hodnoceny převážně verbálně, aktivita a dobrá práce v hodině byly oceňovány i dílčími pochvalami, dlouhodobě evidovanými. Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny zejména v hodinách českého jazyka a literatury zaměřených na stylistiku a literaturu.

Znalosti byly v některých hodinách ověřovány prostřednictvím písemných prověrek, popř. ústním zkoušením. Klasifikace ústního zkoušení byla velmi přesně a výstižně zdůvodněna. V některých hodinách dostali žáci možnost hodnotit a posuzovat i sebe navzájem. Verbální i neverbální komunikace všech vyučujících byla příkladná. V interakci mezi vyučujícími a žáky výrazně převažovala pozitiva.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a literatura, občanská výchova, základy společenských věd byly velmi dobré.

Matematika

Jak již bylo výše uvedeno, výuku matematiky zabezpečovali učitelé s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, kteří projevují aktivní zájem o další vzdělávání ve svém oboru. Uvedené skutečnosti pozitivně ovlivňovaly odbornou a věcnou stránku výuky. Cíle výuky byly stanoveny promyšleně a ve vhodné návaznosti na předcházející témata.

Všechny sledované hodiny probíhaly v kmenových učebnách s velmi dobrou estetickou úrovní. Didaktická technika a názorné pomůcky nebyly s ohledem na stavbu hodin použity. Žáci používali doporučené učebnice matematiky, sbírky úloh a v některých případech i nakopírované listy se soubory příkladů, které příslušní vyučující pro jednotlivé tematické celky učiva sestavují.

Výuka byla účelně řízená s maximálním využitím vyučovacího času pro procvičování dříve probraného učiva. Práce učitelů byla systematická, pozitivní byla jejich snaha o předání co největšího množství poznatků a praktických návodů na řešení typových úloh. Vyučující oceňovali nápaditost žáků a věnovali dostatek času diskusi, která byla navozována hlavně při řešení složitějších příkladů. V hospitovaných hodinách bylo pozorováno pracovní tempo, odpovídající věku žáků. Na pokles pozornosti žáků, zejména v nižších třídách osmiletého gymnázia, reagovali učitelé zařazováním relaxačních prvků a střídáním činností.

Sledované vyučovací jednotky byly zahájeny motivačním vstupem, který se ale v některých případech omezil na pouhé seznámení s tématem hodiny. Pochopení zadávaných úkolů bylo ověřováno, s řešením bylo žákům individuálně pomáháno. V závěrečném shrnutí na konci některých hodin byli žáci vyzváni k případným dotazům na procvičované učivo.

Ověřování žákovských vědomostí nebylo v průběhu inspekční činnosti prováděno. Provádí se průběžně během celého pololetí a to převážně písemnou formou. Se systémem klasifikace jednotlivých vyučujících matematiky jsou žáci na začátku každého klasifikačního období seznámeni. Všichni učitelé poskytují žákům na jejich žádost individuální konzultace.

Během sledované výuky byla respektována osobnost žáka, dohodnutá pravidla komunikace byla akceptována. Vztahy mezi pedagogy a žáky byly bezproblémové. Chování žáků v průběhu vyučování i o přestávkách bylo přirozené bez kázeňských problémů.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu matematika byly velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola nemá vlastní účelově zpracované evaluační nástroje, ale využívá pravidelně komerční testy SCIO. Výsledky testů jsou vyhodnocovány, zveřejňovány a porovnávány s výsledky škol obdobného zaměření. Sledována je úspěšnost absolventů školy při přijímacím řízení na vysoké školy, která má od roku 1997 do roku 2003 stoupající tendenci (z 53,7 % na 80,6 %). Škola zjišťuje podmínky přijímacích řízení vysokých škol různého zaměření a získané poznatky zapracovává do svého vzdělávacího programu a evaluačních nástrojů (písemné práce, testy apod.). Porovnávány jsou výsledky maturitních zkoušek s výsledky za uplynulé školní roky. Ve 4. ročníku víceletého gymnázia je prováděno písemné ověřování znalostí žáků z českého jazyka a matematiky. Získané výsledky jsou porovnávány s výsledky přijímacího řízení do prvního ročníku čtyřletého gymnázia.

Rozsah, zaměření a metody autoevaluace umožňují v některých vybraných jevech získávat věrohodné informace o výsledcích vzdělávání.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině výše uvedených předmětů byly celkově velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Ve školním roce 2003/2004 oslavila škola 50. výročí svého založení a při této příležitosti byl vydán *Jubilejní sborník k 50. výročí Gymnázia K. V. Raise v Hlinsku*. Ve stejném školním roce byla v prostorách školy realizována putovní výstava fotografií s názvem *Poznej světové dědictví UNESCO*.
- Škola úspěšně rozvíjí mezinárodní kontakty. V září roku 2003 se uskutečnil studijní pobyt žáků ve Velké Británii zaměřený na poznávání hlavního města Londýna.
- V rámci několikaletého projektu *Prameny a kořeny* připraveného v souvislosti se členstvím školy v síti ASP net (Associated Schools Project Network) při organizaci UNESCO se uskutečnila společná akce školy s Gymnáziem ve slovenském Púchově s názvem *Liptov 2004*.
- Škola se stala vzdělávacím střediskem programu MŠMT *Informační gramotnost pro učitele v rámci státní informační politiky ve vzdělávání*. Poskytuje služby ostatním středním, základním a mateřským školám hlineckého regionu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina školy čj. KH 5575.2/2003/OŠMS ze dne 17. dubna 2003, s účinností od 1. května 2003
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol čj. 13. 26/99-21 ze dne 4. února 1999 s účinností od 1. března 1999
3. Učební dokumenty pro gymnázia schválené MŠMT ČR s platností od 1. září 1999
4. *Učební plán na školní rok 2004/2005 pro 4-leté gymnázium*, Hlinsko, 1. září 2004
5. *Učební plán na školní rok 2004/2005 pro 8-leté gymnázium*, Hlinsko, 1. září 2004
6. *Organizační zajištění školního roku 2004/2005*, Hlinsko, 1. září 2004
7. *Vnitřní řád školy*, Hlinsko, 1. září 2001
8. *Vnitřní klasifikační řád*, Hlinsko, 1. září 2004
9. *Minimální preventivní program na školní rok 2004/2005*, Hlinsko, 1. září 2004
10. *Plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na školní rok 2004/2005*, Hlinsko, 1. září 2004
11. *Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy na období 2003 – 2007* (doklad bez bližšího určení)
12. *Časový program akcí výchovného poradce ve školním roce 2004/2005*, Hlinsko, 22. září 2004
13. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004*, Hlinsko, 15. července 2004
14. *Tematické plány hospitovaných předmětů pro školní rok 2004/2005*
15. *Zápis z pedagogických rad za školní rok 2003/2004*
16. *Záznamy o provedených hospitacích za školní rok 2003/2004*
17. *Zápis ze schůze předmětové komise M – F – IVT ze dnů 30. srpna 2004 a 9. listopadu 2004*
18. *Rozvrh hodin pro školní rok 2004/2005* platný od 1. října 2004
19. Třídni knihy všech tříd pro školní rok 2004/2005
20. Třídni výkazy všech tříd pro školní rok 2004/2005
21. Doklady o vzdělání pedagogických pracovníků dle hospitovaných předmětů
22. Protokoly o komisionálních zkouškách žáků (1 žák ze třídy 3.C, 1 žák ze třídy 4. A, 1 žák ze třídy 5. A) vykonaných za školní rok 2003/2004 ze dne 31. srpna 2004
23. Protokol o maturitní zkoušce třídy 8. A (osmileté studium) za školní rok 2003/2004
24. Protokol o maturitní zkoušce třídy 8. B (osmileté studium) za školní rok 2003/2004
25. Protokol o maturitní zkoušce třídy 4. C (čtyřleté studium) za školní rok 2003/2004
26. *Protokol o přijímacím řízení na školní rok 2004/2005 do 4-letého a 8-letého gymnázia* (doklad bez bližšího určení)

ZÁVĚR

Personální zajištění výuky sledovaných předmětů z hlediska naplnění kvalifikačních předpokladů je příznivé, všichni učitelé splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené právním předpisem. Stabilizovaný pedagogický sbor se v rámci dalšího vzdělávání zaměřuje převážně na rozšiřování znalostí v rámci svých odborností. Chod školy je zajišťován systémem vnitřních předpisů, které vymezují práva a povinnosti žáků a všech zaměstnanců. Pozitivně se projevuje každodenní kontakt vedení školy s pedagogickými pracovníky.

Materiálně-technické podmínky umožňují velmi dobrou realizaci vzdělávacího programu školy. Evidentní je snaha vedení školy o průběžné zlepšování studijního prostředí o inovaci a doplňování didaktické techniky i učebních pomůcek.

Výuka probíhá v souladu se schválenými učebními dokumenty. Organizace a metody práce použité ve sledovaných hodinách byly rozdílné, vedle převažujícího účelného frontálního vyučování se vyskytovaly i metody skupinové a samostatné práce.

Od předchozí inspekce, která se uskutečnila ve školním roce 1999/2000 (inspekční zpráva čj. 104 051/00-2051) došlo k výraznému posunu v oblasti materiálně-technického zabezpečení výuky.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrý (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Radmila Hýblová	Dr. R. Hýblová v.r.
Člen týmu	Ing. Vilém Dostál	Ing. V. Dostál v.r.
Člen týmu	Mgr. Pavel Skokan	Mgr. P. Skokan v.r.

V Ústí nad Orlicí dne 3. prosince 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. leden 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

RNDr. Rostislav Dvořáček

Dr. R. Dvořáček v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, 562 01 Ústí nad Orlicí, Smetanova 43. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství (zřizovatel)	2005-01-25	J5-1066/04-2080

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.